

PRIM'AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. NOEL V. ARRIGO LL.D.

Seduta ta' nhar il-Gimgha, 18 ta' Mejju 2001

Numru 6

Citaz. numru: 1784/84 NA

Reginald Micallef u Walter Camilleri ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' Formosa & Camilleri Ltd. u dina bhala agenti Malta tas-socjeta' assikuratrici estera Guardian Royal Exchange Assurance plc surrogata fid-drittijiet ta' l-assigurat taghha s-socjeta' Alf. Mizzi & Sons Ltd.

vs

Dr. Philip Sciberras LL.D. bhala rapprezentant tas-socjeta' "Sea Malta Company Limited u dina bhala trasportatrici tal-merkanzija importata mis-socjeta' Alf. Mizzi & Sond, bhala armatrici tal-vapur Roro Anglia, kif ukoll bhala proprietarji tal-containers SMCU 220206/4 u SMCU 220243/9;

U

Godwin Abela u John Cavallo bhala diretturi u in rapprezentanza tal-kumpanija "The Cargo Handling Company Ltd."

Il-Qorti,

B'citazzjoni pprezentata fil-21 ta' Dicembru 1984 is-socjeta' attrici ppremettiet:

“Illi s-socjeta' Alf. Mizzi and Sons importat minn Franza partita zraben fuq il-vapur RoRo Anglia kif jirrizulta mill-polza tal-kariku annessa mac-citazzjoni u markata bhala Dokument “A”;

Illi s-Sea Malta stivaw il-partita zraben go zewg containers taghha li wahda minnhom kienet difettuza minhabba toqob fis-saqaf u x'imkien fil-kors tat-tragitt, jew wara li l-container nizlet Malta, dahlet kwantita' ta' ilma fil-container u kkagunat hsara fil-merkanzija – kif jirrizultaw mis-survey maghmulha mill-Institute of London Underwriters (Dokument “B”) u mill-Mediterranean Survey Bureau Limited;

Illi ghal dan id-dannu s-socjeta' assikuratrici Guardian Royal Exchange Assurance Plc kif kienet obbligata hallset lis-socjeta' importatrici kumpens ta' elfejn erba' mija u ghaxar liri Maltin u sitta u tletin centezmu (Lm2410.36) u ghalhekk giet surrogata fid-drittijiet ta' l-assikurat (Dokument “C”);

Illi l-konvenuti nomine, jew min minnhom, huma responsabbli ghal dan in-nuqqas;

TALBET li, ghar-ragunijiet premissi, din il-Qorti:

1. tiddikjara lill-konvenuti responsabbli ghad-dannu fuq indikat;
2. tikkundanna lill-konvenut ihallsu lill-attur nomine s-somma ta' Lm2410.36 bl-interessi skond il-ligi mid-data tal-pagament bhala danni sofferti mill-importatur u surrogati lill-attur nomine.

Bl-ispejjes kontra l-konvenuti li gew ingunti ghas-subizzjoni.”

Fl-14 ta' Jannar 1985 is-socjeta' kovnenuta Cargo Handling Co. Ltd. ipprezentat nota ta' l-eccezzjonijiet fejn eccepjet:-

1. “Illi t-talbiet attrici in kwantu diretti kontra s-socjeta' The Cargo Handling Co. Ltd., huma nfondati fil-fatt u fid-dritt ghandhom jigu michuda bl-ispejjes stante illi s-socjeta' “The Cargo Handling Co. Ltd.” ikkonsenjat il-merkanzija fl-istess stat u ammont li rcevietu;

2. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.”

FI-14 ta' Jannar 1995 ukoll is-socjeta' konvenuta Sea Malta Company Limited ipprezentat nota ta' l-eccezzjonijiet taghha u eccepjet illi:

1. “In kwantu diretta kontra l-eccipjenti nomine t-talba hija nfondata fil-fatt u fid-dritt stante illi ma kienx responsabbli ghall-hsarat reklamati mill-attur nomine.”

Fis-seduta tat-18 ta' Marzu 1994 din il-Qorti nnominat lil Dr. Mark Chetcuti sabiex jigbor il-provi dwar din il-kawza u jirrelata fuq l-istess. Ir-rapport tal-Perit Legali gie mahluf fil-15 ta' Gunju 1998. Id-difensur tas-socjeta' attrici rremetta ruhu ghar-rapport peritali (ara verbali tas-seduti tal-15 ta' Gunju u 17 ta' Novembru 1998). Id-difensur tas-socjeta' konvenuta Sea Malta Company Limited talab, u gie lilu koncess, il-fakolta' li jaghmel nota ta' kritika. Din pero' baqghet ma saritx minkejja illi z-zmien moghti ghal din in-nota gie estiz diversi drabi u ghalhekk ma ghandux ikun hemm aktar ostakolu biex tinghata din is-sentenza li kienet giet differita ghal dan l-iskop 'il fuq minn sena ilu.

Ikkunsidrat:-

Illi l-Qorti wara li rat il-provi prodotti ma tistax ma taqbilx mal-konkluzzjonijiet tal-Perit Legali li r-ragunament taghhom sejjer jigi segwit fl-ghotja ta' din is-sentenza.

Fil-fatt mill-provi prodotti jirrizulta illi l-merkanzija meritu ta' din il-kawza waslu f'Malta fuq il-vapur RoRo Anglia fl-4 ta' Dicembru tal-1983. Il-merkanzija giet trasportata u kienet mgħobbija fuq zewg containers it-tnejn propjeta' ta' Sea Malta Company Limited u dan permezz ta' *bill of lading* mahrug mis-Sea Malta. Il-merkanzija, li kienet tikkonsisti f'*bedroom slippers*, kienet issiggillata gewwa l-containers. Dawn il-containers inhattu f'Laboratory Wharf u damu fil-pussess tal-Cargo Handling Company Limited sakemm gew rilaxxati fil-bidu ta' Jannar 1984. Sa dan il-mument ma kien għadu gie riskontrat ebda hsara fil-merkanzija stante li din kienet u baqghet issiggilata fil-containers kif jirrizulta mid-dokumenti esebiti u cioe' mil-*bill of lading* Dokument "A" u *declaration and disposal order* mahrug mid-Dwana meta sar ir-rilaxx.

Jirrizulta wkoll illi meta l-importatur Alf. Mizzi and Sons ha l-konsenja tal-merkanzija u din il-merkanzija nhattet mill-containers, instab li parti mill-merkanzija f'wiehed mill-containers kellha hsarat konsistenti f'tixrib. Sar survey mill-ewwel mill-Mediterranean Survey Bureau u rrizulta illi l-container kellu zewg toqob fis-saqaf tieghu li minnu nizel l-ilma gol-container bil-konsenja li sar it-tixrib. Irrizulta wkoll illi l-container kienu proprjeta' tas-Sea Malta u ghalkemm meta sar is-survey u l-merkanzija kienet gia nhattet, irrizulta wkoll illi l-merkanzija danneggjata kienet harget mill-container li kellu fih it-toqob. Edward Gatt rapprezentant ta' Alf Mizzi and sons ikkonferma li gie msejjah fil-warehouse meta kien qed jinhatt ix-xoghol u seta' jikkonstata illi l-merkanzija danneggjata nharget mill-container li kellu t-toqob. Ix-xhud Peter Bonello ghall-Cargo Handling xehed illi l-merkanzija giet rilaxxjata fil-container kif kienet iddahhlet fil-port. Fil-perjodu li damet fil-pussess tal-Cargo Handling l-container baqa' kif wasal Malta.

F'dan il-kuntest allura, din il-Qorti taqbel mal-konkluzzjoni tal-Perit Legali illi l-kagun tal-hsara subita fil-merkanzija hu ovvju u cioe' illi wiehed mill-containers proprieta' tad-ditta Sea Malta Company Limited, kellu hsara fis-saqaf tieghu bil-

konegwenza li ilma, jew tax-xita jew tal-bahar, dahal fil-container u ddaneggja l-merkanzija destinata lil Alf. Mizzi and sons.

Jidher car illi d-ditta Cargo Handling ma kellha ebda responsabbilta' fil-kwistjoni. Ma hemm ebda prova li l-hsara grat b'xi htija taghha w anke jekk l-ilma dahal mix-xita li nizlet waqt li l-containers kienu fil-pussess tal-Cargo Handling, dan ma jiffa ebda htija fuq il-kumpanija.

Minn naha l-oħra jerga' jinghad illi l-hsara grat minhabba li l-merkanzija ngarret f'container li kellu xi toqob fis-saqaf tieghu. U allura s-socjeta' konvenuta Sea Malta Company Limited ghandha tinzamm responsabbli għall-ħsarat li garrbet is-socjeta' Alf. Mizzi and Sons meta għabbiet il-merkanzija fi proprieta' taghha li ma kenitx idonea u kienet difettuza. Għaldaqstant is-Sea Malta Company Limited ghandha tirispondi għall-ħsarat sofferti.

Dwar id-danni subiti, mill-provi rrizulta illi Alf. Mizzi and Sons thallset is-somma ta' Lm2410 għall-ħsarat sofferti w id-ditta assikuratrici attrici giet surrogata fid-drittijiet ta' l-istess kumpanija. Dan l-ammont kien jikkonsisti fil-valur tal-

merkanzija danneggjata, *l-import duty charges*, u 10% li hu l-profit bil-ligi.

Id-ditta Sea Malta eccepjet li anki jekk tinstab responsabbli, ma tistax tinzamm responsabbli ghal danni konsegwenzjali bhal *import duty* u dan a tenur tal-kondizzjoni 5 tal-polza ta' karigu li teskludi *indirect or consequential loss*. Ix-xhud Alfred Mizzi xehed illi l-ammont ta' risarciment cioe' Lm2410.36 kien jinkludi fih il-valur tal-merkanzija, il-valur ta' *l-import duty* u profit mitluf ta' 10%. Hu ma specifika kull ammont dovut ghal rasu.

F'dan il-kuntest din il-Qorti tikkondividi l-konkluzzjoni tal-Perit Legali u cioe' illi l-klawsola ta' esklużjoni miftiehma bejn il-partijiet tapplika biss ghal telf ta' profit stante li dan il-profit ma ghandux jitqies bhala telf attwali izda semmai konsegwenzjali ghal fatt li ma seta' jsir ebda bejgh bi profit ta' l-oggetti bil-hsara. Minn naha l-oħra pero' *l-import duty* li thallas mid-ditta importatrici kien telf dirett mizjud mal-valur tal-merkanzija mitlufa u ghalhekk il-klawsola numru 5 ma tapplikax ghalih. Ghaldaqstant mill-ammont mitlub ta' Lm2410.36 ghandu jitnaqqas biss it-telf ta' 10% cioe'

Lm241.04 biex b'hekk il-valur tal-hsarat ghall-finijiet ta' din il-kawza qed jigi likwidat fl-ammont ta' Lm2169.32.

F'dawn ic-cirkostanzi din il-Qorti filwaqt illi taccetta dak eccepiet mis-socjeta' konvenuta "The Cargo Handling Co. Ltd." tichad it-talbiet attrici fil-konfront taghha, tilqa' t-talbiet attrici fil-konfront tas-socjeta' Sea Malta Company Limited, tiddikjaraha responsabbli ghad-danni ndikati fil-premessi citattivi u tikkundannaha thallas lill-attur nomine s-somma ta' elfejn mija u disgha u sittin lira u tnejn u tletin centezimu (Lm2169.32) u dana bl-imghax legali mid-data tas-surroga u cioe' mis-6 ta' Gunju 1984.

L-ispejjes tal-kawza kollha huma wkoll a karigu tas-socjeta' konvenuta Sea Malta Company Limited, hlief ghall-ispejjes tas-socjeta' konvenuta l-ohra "The Cargo Handling Co. Ltd." li huma a karigu tas-socjeta' attrici.

ONOR. IMHALLEF NOEL V. ARRIGO LL.D.

Deputat Registratur

rf.